

CAIETUL ELEVULUI

CLASA
AVI-A

CORINT
BOOKS

Octavian Mândruț

GEOGRAFIE

CUPRINS

Cuvânt-înainte	3
<i>Recapitulare</i>	6

PARTEA I. TERRA – ELEMENTE DE GEOGRAFIE UMANĂ

CUNOAȘTEREA LUMII ÎN CARE TRĂIM	7
● Repere ale cunoașterii Terrei	7
● De la marile descoperiri geografice la explorarea modernă	12
● Continente și țări – reprezentări cartografice	13
● Harta politică a lumii	14
● Aplicații practice	16
● <i>Recapitulare</i>	17
● <i>Evaluare</i>	18

ANTROPOSFERA – OMUL ȘI ACTIVITĂȚILE UMANE	20
● Antroposfera – aspecte generale	20
● Populația Terrei – evoluția numerică	21
● Sporul natural	22
● Răspândirea geografică a populației	23
● Diversitatea umană	25
● Mobilitatea teritorială	26
● Așezările omenesti	27
● Resursele naturale și valorificarea acestora	31
● Domeniile activităților economice pe Terra	33
Agricultura	33
Industria	35
O ramură industrială – industria automobilelor	36
Serviciile	37
● Efectele activităților umane asupra mediului și calitatea vieții	38
● Aplicații practice	39
● <i>Recapitulare</i>	41
● <i>Evaluare</i>	42

PARTEA A II-A. EUROPA

EUROPA – IDENTITATE GEOGRAFICĂ 45

● Mediul natural ca suport al locuirii umane	45
Poziția geografică. Țărmurile: golfuri, insule, peninsule și strâmtori	46
Caracteristici generale ale reliefului. Unități majore	47
Hidrografia	48
Diferențieri climatice	49
Diferențieri biogeografice	50
● Oameni și locuri	51
Harta politică – state și regiuni	51
Răspândirea geografică a populației	52
Elemente de diversitate umană (etnică, lingvistică, confesională și culturală)	53
Mari orașe europene	54
● Economia	55
Resursele naturale și valorificarea lor	55
Activitățile economice (agricultura, industria, serviciile)	56
● Uniunea Europeană	58
● Caracterizarea geografică a unor state	62
Europa Centrală – specificul geografic	62
Germania	63
Europa Mediteraneană – specificul geografic	64
Italia	65
Spania	66
Europa de Est – specificul geografic	67
Ucraina	68
Europa Atlantică – specificul geografic	69
Franța	70
Europa Nordică – specificul geografic	71
Norvegia	72
Suedia	73

EUROPA ÎN LUMEA CONTEMPORANĂ 74

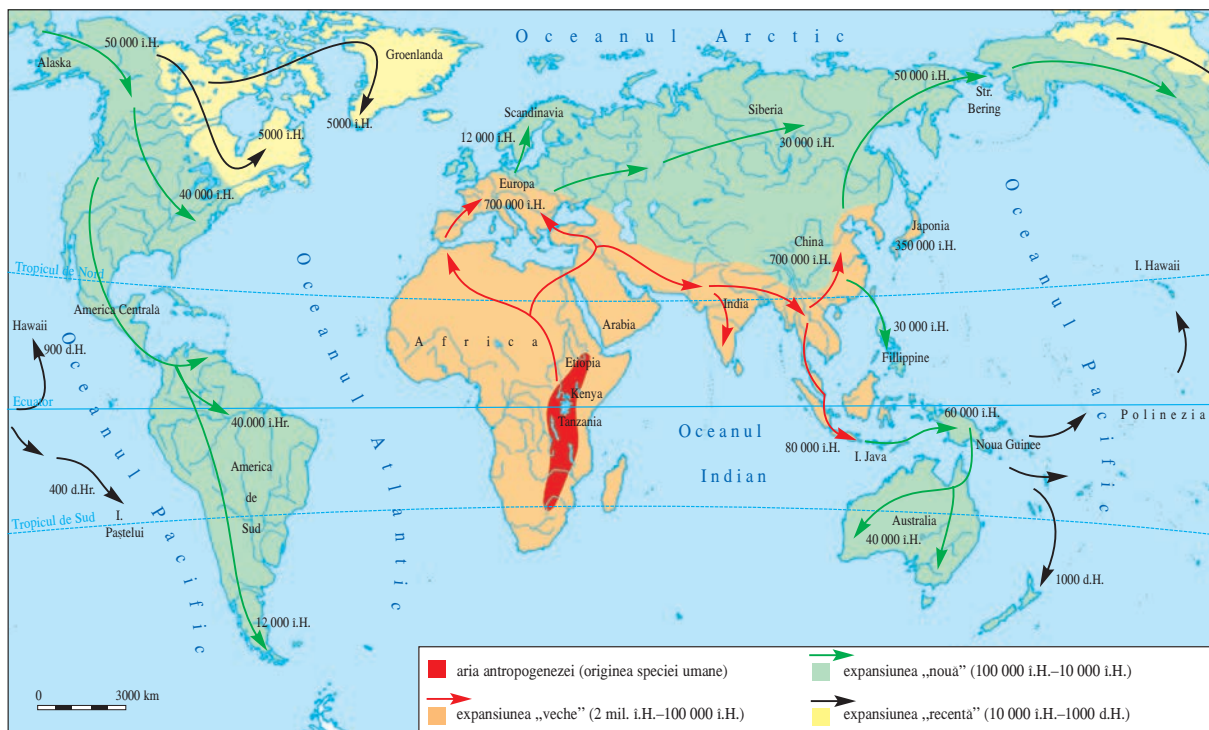
● Valori culturale și umane europene	74
● Calitatea vieții în Europa	75
● <i>Recapitulare</i>	76
● <i>Evaluare</i>	77

ANTROPOSFERA – OMUL ȘI ACTIVITĂȚILE UMANE

ANTROPOSFERA – ASPECTE GENERALE

Antroposfera reprezintă totalitatea oamenilor și a activităților pe care aceștia le realizează. S-a format ca „sferă” a planetei prin ocuparea integrală a acesteia de către oameni (după cum se observă pe harta de mai jos).

Popularea inițială a Terrei

- Pe baza acestei hărți, precizați:
Locul de origine al oamenilor:

Direcțiile de deplasare în diferite intervale de timp (2–3 momente):

- Precizați:
Până la ce înălțime a reușit să urce omul:
 - cu avionul: _____
 - cu navele cosmice: _____

- Până la ce adâncime a reușit să coboare omul:
 - în apa oceanului (fără nici un ajutor): _____
 - cu submarinul sau batiscaful: _____

Pe baza celor de mai sus, precizați:

- limitele antroposferei: _____
- zona de concentrare maximă a oamenilor: _____

POPULAȚIA TERREI – EVOLUȚIA NUMERICĂ

Populația Terrei este în prezent (2018) de peste 7,5 miliarde de locuitori. Acest număr reprezintă rezultatul evoluției sale în timp. În ultimele decenii, creșterea populației a fost foarte accelerată. Acest fenomen de creștere rapidă a populației în ultima perioadă poartă denumirea de **explozie demografică**.

● Analizați tabelul de mai jos. Populația planetei este exprimată în milioane (mil.) sau miliarde (mld.) de locuitori.

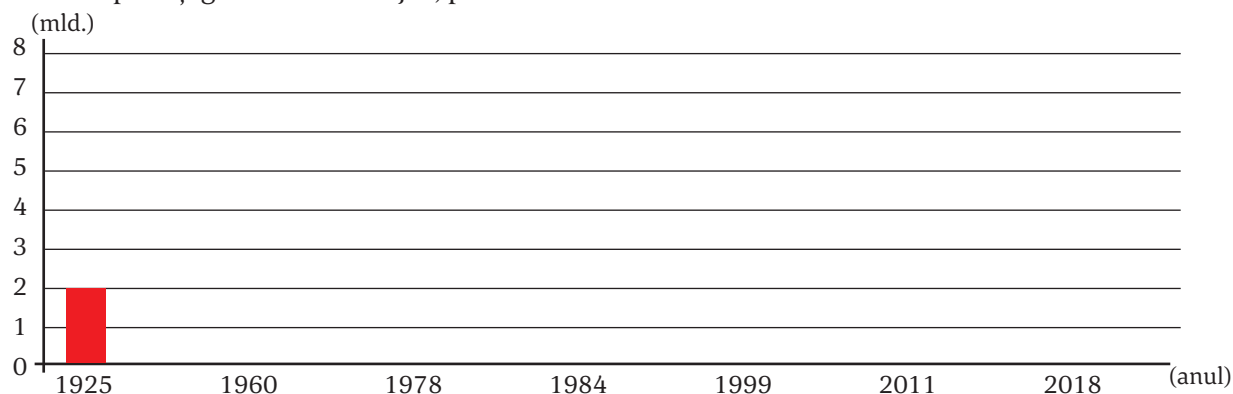
Perioada/anul	Populația (nr. loc.)
Paleolitic	2–3 mil.
Neolitic	5–10 mil.
Antichitate	50–200 mil.
1500	600 mil.
1805	1 mld.
1925	2 mld.
1960	3 mld.
1978	4 mld.
1984	5 mld.
1999	6 mld.
2011	7 mld.
2018	7,5 mld.

Tokyo

● Pe baza acestui tabel, realizați un text prin care să prezentați evoluția populației planetei noastre.

● Completați graficul de mai jos, pe baza datelor din tabel.

SPORUL NATURAL

Creșterea numărului de locuitori este rezultatul diferenței dintre numărul de persoane care se nasc (natalitate) și numărul de persoane care mor (mortalitate). Sporul natural reprezintă, astfel, diferența dintre natalitate și mortalitate. Natalitatea, mortalitatea și sporul natural se exprimă, în valori absolute sau proporțional, la numărul de persoane la care se raportează (% la 100 de locuitori sau ‰ la 1 000 de locuitori).

Pentru anumite regiuni, țări sau continente, creșterea sau scăderea populației poate fi influențată de numărul de persoane care sosesc sau care pleacă, adică de fenomenul denumit **migrație**.

- Pe baza celor de mai sus, completați următorul tabel.

Natalitate (‰)	Mortalitate (‰)	Spor natural (‰)
15	10	
25	10	
20		10
	10	20
	10	-5

- Pe baza datelor din tabel, notați:
- în ce situație populația crește cel mai mult:

- în ce situație populația scade: _____

- Analizați datele din următorul tabel, care redau evoluția populației pe continente în secolul nostru (între 2000 și 2017).

Continent	Populație (mil. pers.)		Diferența
	2000	2017	
Europa	720	720	
Asia	3 550	4 420	
Africa	770	1 192	
America de Nord	500	570	
America de Sud	400	420	
Australia și Oceania	30	40	
Total	6 000	7 500	

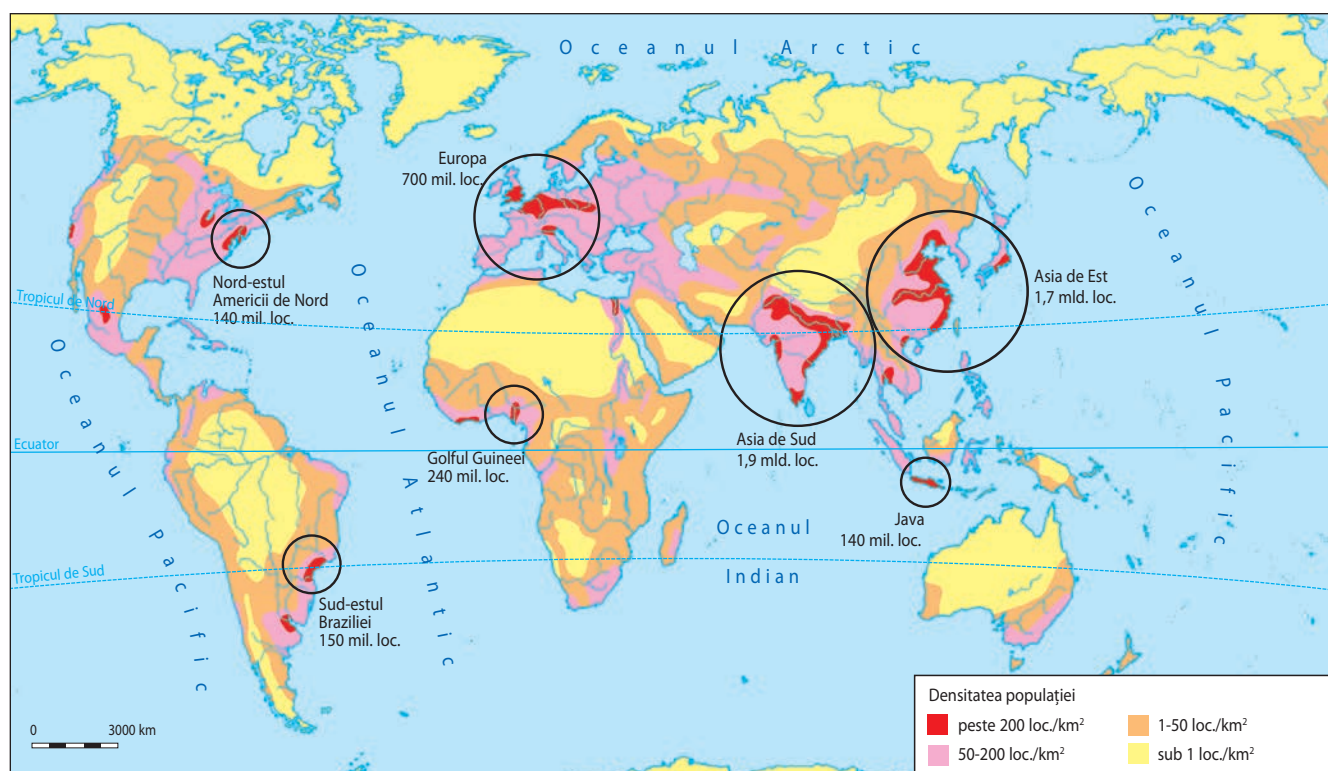
- Calculați diferența de locuitori între anul 2000 și anul 2017, pentru fiecare continent.
- Realizați un text de 4–5 rânduri în care să precizați cele constatate.

Populația se poate raporta la teritoriul pe care trăiește. Acest raport este denumit **densitatea populației** și se obține împărțind numărul de locuitori la suprafața teritoriului pe care sunt situați aceștia.

RĂSPÂNDIREA GEOGRAFICĂ A POPULAȚIEI

Continent	Suprafața		Populația		Densitatea populației (loc./km ²)
	mil. km ²	% din uscat	mil. loc.	% din total mondial	
Europa	10,2	6,9	720,0	10,4	70
Asia	45,0	29,8	4 420,0	60,2	99
Africa	30,1	20,2	1 192,0	14,8	39
America de Nord și Centrală	24,3	16,2	570,0	7,9	23
America de Sud	17,9	11,9	420,0	5,8	24
Australia și Oceania	8,5	5,7	40,0	0,6	5

- Analizați datele din tabelul de mai sus și precizați, în 4–6 rânduri, cele observate.

Repartiția geografică și marile concentrări de populație pe Terra

- Priviți cu atenție harta de mai sus și localizați cele mai mari concentrări de populație ale planetei noastre. Notați în tabelul următor țările și arealele reprezentative.

Regiune	Populație (nr. loc.)	Țări și areale reprezentative (exemple)
Asia de Est		
Asia de Sud		
Europa		
Nord-estul Americii de Nord		
Golful Guineei		
Sud-estul Braziliei		
Insula Java		

● Completați și comentați tabelul de mai jos.

Populația (loc.)	Suprafața (km ²)	Densitatea populației (loc./km ²)
30 000 000	300 000	
900 000 000	3 000 000	
6 000 000		20
1 000 000		100
7 500 000 000	150 000 000	

● Precizați, pe scurt, cum influențează sporul natural diversitatea populației:

● Ce înțelegeți prin răspândirea geografică a populației?

● Enumerați 4–5 cauze ale răspândirii neuniforme a populației.

● Alegeți o cauză, dintre cele de mai sus și explicați cum influențează aceasta răspândirea geografică a populației.

DIVERSITATEA UMANĂ

- Completați, utilizând surse diferite, tabelul de mai jos.

Elemente ale diversității umane	Caracteristici
Structura lingvistică	
Structura religioasă	
Structura pe grupe de vârste	
Structura pe medii (urban/rural)	
Structura profesională	

- Analizați o hartă cu structura religioasă a populației Terrei și precizați cinci religii și regiunile în care sunt predominante, completând tabelul de mai jos.

Religia	Regiuni și țări cu populație predominantă pentru această religie (exemple)

- Completați tabelul de mai jos.

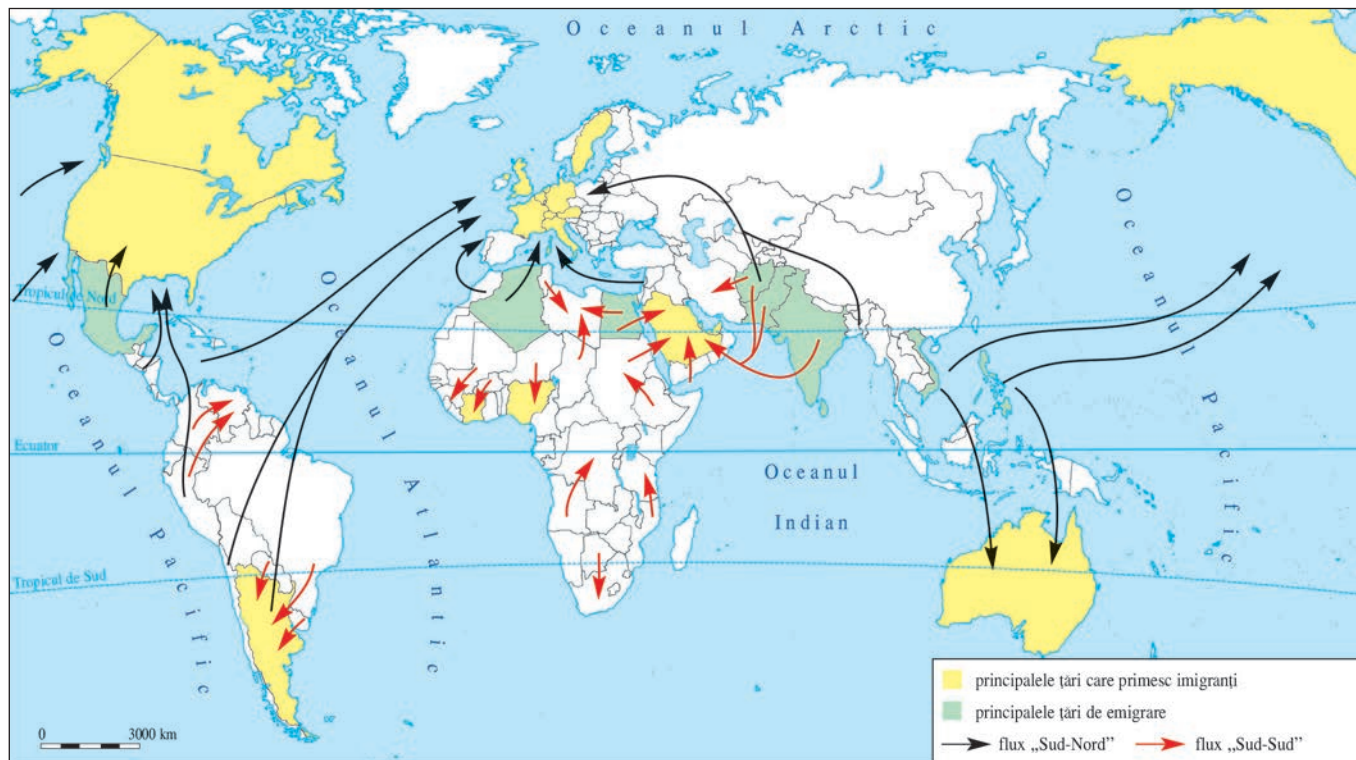
Limba vorbită	Persoane (mil.)	Țări și regiuni (exemple)
Mandarin*	1 000	
Engleza	520	
Hindi**	480	
Spaniola	420	
Araba	300	
Bengali**	280	
Portugheza	240	
Franceza	130	
Urdu**	120	
Germana	100	
Vietnameza	90	

* Mandarin este dialectul principal care se vorbește în China.

** Limbi vorbite în Asia de Sud (India și țările învecinate).

MOBILITATEA TERITORIALĂ

Mobilitatea teritorială a populației reprezintă deplasarea acesteia dintr-un loc în altul și poartă denumirea de **migrație**. Deplasarea populației are loc în interiorul țărilor, dintr-o regiune sau țară în alta și poate fi temporară (pentru un anumit interval de timp) sau definitivă. Persoanele care sosesc poartă denumirea de **imigranți**, iar cele care pleacă, de **emigranți**.

- Analizați harta de mai sus și precizați:

Țări care primesc imigranți (3–4 exemple): _____

Țări de origine ale emigranților (3–4 exemple): _____

Direcții principale de deplasare: _____

- Precizați care sunt, din punctul vostru de vedere, cauzele deplasării populației.

- Redați, pe scurt, o informație recentă referitoare la fenomenul de migrație.

AȘEZĂRILE OMENEȘTI

A. Așezările rurale

● Ce este o așezare rurală? _____

● Precizați câteva avantaje și dezavantaje ale vieții în așezări rurale:

Avantaje: _____

Dezavantaje: _____

B. Așezările urbane

● Ce este un oraș? _____

● Utilizând cunoștințele dobândite la istorie, dați exemple de orașe din:

Antichitate: _____
Evul Mediu: _____

● Precizați câteva avantaje și dezavantaje ale vieții la oraș:

Avantaje: _____

Dezavantaje: _____

PORTOFOLIU

Descrieți pe o pagină separată, până la următoarea oră de geografie, o așezare rurală (un sat), precizând: numele, poziția geografică, unitatea de relief, formele de relief, apele (râuri, lacuri, izvoare), vegetația, numărul de locuitori, structura populației, resursele materiale, activitățile (ocupațiile locuitorilor), felul caselor, magazine, căile de comunicație (șosea, cale ferată), alte aspecte.

Prezentați colegilor voștri, pe scurt, rezultatele la care ați ajuns.